

Monumentnummer*: 523061

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 22 april 2002
Kadaster deel/nr: 20345/35

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>				
Nijmegen	Nijmegen	Gelderland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Kronenburgersingel	209		6511 AR	Nijmegen		Centrum
Vredestraat	2		6511 AE	Nijmegen		Centrum
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>		
NIJMEGEN	B	4019				
NIJMEGEN	B	5271				

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Bouwblok bestaande uit twee HERENHUIZEN, gelegen op de hoek van de Kronenburgersingel en de Vredestraat. Oorspronkelijk zijn beide huizen vermoedelijk met elkaar verbonden geweest, tegenwoordig is het eigendom gesplitst. Het dubbelpand is vermoedelijk tussen 1895 en 1900 gebouwd in een stijl waarin invloeden van de Neo-Renaissance zijn aan te wijzen. Volgens overlevering heeft het pand aan de Kronenburgersingel aan het begin van de twintigste eeuw dienst gedaan als pastorie bij de kerk aan het nabijgelegen Doddendaal. De ingangen van beide panden bevinden zich elk aan een straatzijde. Rond het pand bevindt zich een kleine tuin die door een eenvoudig ijzeren spijlenhek op een stenen voetmuurtje van het trottoir wordt gescheiden. De architect van het dubbelpand is niet bekend. Het pand ligt in de vanaf 1879 ontwikkelde stadsuitleg van Nijmegen en valt binnen het sinds 1980 van Rijksweg beschermde gedeelte van de binnenstad van Nijmegen

Omschrijving

Twee HERENHUIZEN, gevat in ÚÚn grotendeels rechthoekig bouwblok met twee bouwlagen, een zolder en een diepe kelder. De gevels van het pand zijn in kruisverband gemetseld en voorzien van gepleisterde sierbanden ter plaatse van de onder- en de wisseldorpels van de ramen. Ter hoogte van de verdiepingscheiding bevindt zich een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gepleisterde sierband met een geprofileerde cordonlijst. De rondbogen boven de ramen op de begane grond en de segmentbogen op de verdieping zijn uitgevoerd in genuanceerde en van een profiellijst voorziene baksteen en hebben gepleisterde geboorte- en sluitstenen. In het gepleisterde en gedeeltelijk van horizontale en verticale schijnvoegen voorzien basement zijn diverse keldervensters opgenomen. De gevels worden aan de bovenzijde horizontaal afgesloten door een hoofdgestel. Daarboven bevindt zich een gedeeltelijk omlopende en afgeplat schilddak, waarvan de dakschilden zijn belegd met gesmoorde kruispannen. De beide straatgevels hebben een nagenoeg symmetrische indeling. De gevel aan de Kronenburgersingel heeft vijf vensterassen met een middenrisaliet. Ter plaatse van dit risaliet is het hoofdgestel gecornist en rijk gedecoreerd met consoles en casementen. Daarboven bevindt zich een rijk bewerkte dakkapel in Neo-Renaissance stijl met fronton, een piron en decoratieve pilasters. Het risaliet vormt met de twee vensterassen rechts daarvan het pand Kronenburgersingel 209. De twee assen links van het risaliet en de gevel aan de Vredestraat vormen het pand Vredestraat 2. Ook de gevel aan de Vredestraat kent een symmetrische indeling, die echter in afwijking van de gevel aan de Kronenburgersingel voorzien is van een verdeling met drie vensterassen. Het risaliet van deze gevel is meer geprononceerd ten opzichte van het andere pand en heeft een rechthoekig afgesloten dakopbouw als beëindiging van het risaliet.

In het risaliet in de VOORGEVEL van KRONENBURGERSINGEL 209 is de entreepartij opgenomen. Deze bestaat uit een dubbele paneeldeur met deurroosters in een kozijn met een rondboogvormig bovenlicht met glas-in-loodvulling. De entree is te bereiken via zes (niet oorspronkelijke?) hardstenen stoep treden met een ijzeren balustrade en wordt door gepleisterde blokken en banden benadrukt. Boven de entree bevindt zich een klein balkon op rijk bewerkte consoles. Op het balkon, dat is voorzien van een ijzeren balkonhek, opent een dubbele balkondeur met een bovenlicht, beiden met glas-in-lood. Hierachter bevindt zich een badkamer. Hoewel dit niet oorspronkelijk lijkt, blijkt uit het interieur dat de situatie al geruime tijd zo moet zijn. De dakkapel heeft een stolpraam met een 6-zijdig bovenlicht. De twee vensterassen rechts van het risaliet hebben elk een schuifraam met een getoogd bovenlicht op de begane grond en een stolpraam met een rechthoekig bovenlicht op de verdieping. Alle bovenlichten zijn voorzien van glas-in-lood. In het basement bevinden zich twee keldervensters ter plaatse van de keuken.

De VOORGEVEL van VREDESTRAAT 2 heeft eveneens een risaliet en een overeenkomende detaillering van het metselwerk. In het risaliet bevindt zich eenzelfde dubbele paneeldeur als aan de Kronenburgersingel. De deur heeft echter, evenals alle ramen, een van de ramen aan de Singel afwijkende kleurstelling. De ingang is te bereiken via een aantal hardstenen stoep treden met een ijzeren balustrade. Boven de entreepartij bevindt zich een stolpraam met een rechthoekig bovenlicht. Daar weer boven bevat de rechthoekige dakopbouw twee gekoppelde ramen met een half rond bovenlicht. In de bovenlichten van dit pand is geen glas-in-lood meer aanwezig. De as links van het risaliet bevat op de begane grond een schuifraam met een getoogd bovenlicht en op de verdieping een stolpraam met bovenlicht. In het basement is één keldervenster aanwezig. De as rechts van het risaliet is op de begane grond voorzien van een grote vijfzijdige serre met een van casementen voorziene borstwering en een verdeling, bestaande uit smalle onder- en bovenramen. De vermoedelijk oorspronkelijk aan de zijde van de Vredestraat aanwezige tuindeuren van de serre zijn vervangen door een raam. De serre wordt afgesloten door een bewerkte houten lijst en een schuin oplopend dakbedekking waarop zich het balkon van de verdieping bevindt. Dit balkon heeft een ijzeren sierhek. Alle ramen en de balkondeuren op de verdieping zijn voorzien van persiennes. In het dakschild van het pand zijn aan deze zijde enkele moderne dakramen ingebracht. De RECHTERZIJGEVEL van het pand bevindt zich aan de Kronenburgersingel en sluit dus aan bij de voorgevel van Kronenburgersingel 209. Hier bevinden zich twee vensterassen met schuiframen met getoogde bovenlichten op de begane grond en stolpramen

met recht afgesloten bovenlichten op de verdieping. In het basement bevinden zich twee keldervensters. Het dakschild bevat een modern dakraam. De ACHTERZIJDE van Vredestraat 2 heeft een breedte van ÚÚn vensteras en risaleert ten opzichte van de achterzijde van het pand aan de Kronenburgersingel. Boven de kelder is hier een houten veranda gereconstrueerd. De veranda heeft een lessenaarsdak dat rust op bewerkte houten kolommen. Een dubbele deur met persiennes komt uit op deze veranda. De verdieping heeft een stolpraam met een bovenlicht en persiennes. Het dakschild heeft een moderne dakkapel. De ACHTERZIJDE van Kronenburgersingel 209 heeft een brede houten serre op de uitgebouwde kelder. De serre is voorzien van bewerkte kolommetjes, glas-in-lood bovenramen en een klein balkon op het dak. Op dit balkon komt een dubbele balkondeur met een 2-ruits bovenlicht uit. In het uitgebouwde deel van de kelder zijn moderne ramen ingebracht. Rechts van de serre bevindt zich de achteringang van het pand, die door een hoge trap met de kleine tuin is verbonden. Boven de luifel van deze ingang bevindt zich op de verdieping het met glas-in-lood gevulden raam ter verlichting van het trappenhuis. In het dakschild is een moderne dakkapel aangebracht. De RUIMTELIJKE INDELING van beide panden is goed bewaard gebleven. Bij het pand Vredestraat 2 wordt deze bepaald door een centraal gesitueerd trappenhuis met aan beide zijden kamers. Het pand is opvallend ondiep en telt aan de zijde van de Kronenburgersingel twee vensterassen en aan de zijde van de Vredestraat slechts ÚÚn. In het pand aan de Kronenburgersingel wordt de indeling bepaald door de gang met trappenhuis aan de linkerzijde en de indeling met een kamer en suite en een serre aan de andere zijde. Onder het gehele pand bevindt zich een kelder. Het INTERIEUR van het pand aan de Vredestraat heeft naast de oorspronkelijke trappartij een tweetal eenvoudige stucplafonds op de begane grond. Onder de vloerbedekking zijn in de voorhal en de hal nog de oorspronkelijke tegelvloeren aanwezig. Ook de kelder heeft nog enkele oorspronkelijke elementen als kasten en deuren. Op de verdieping zijn nog twee schoorsteenmantels aanwezig. Het interieur van het pand aan de Kronenburgersingel is nog volledig intact. In het huis zijn naast de oorspronkelijke indeling nog de oorspronkelijke trappartij, de stucplafonds, vloeren, deuren, schoorsteenmantels, glas-in-lood bovenlichten en binnenluiken aanwezig. Ook heeft het huis nog de vroeg twintigste eeuwse radiatoren en oorspronkelijke elementen in de badkamer. In de voormalige keuken, die zich in de kelder bevindt, zijn de betegeling en de kasten nog oorspronkelijk. Opvallend is het glas-in-loodraam ter verlichting van het trappenhuis. Hierin bevinden zich medaljons waarin personen worden voorgesteld.

Waardering

Blokvormig pand, bestaande uit twee gekoppelde HERENHUIZEN uit de periode 1895-1900

- Van architectuurhistorische waarde als goed bewaard voorbeeld van een gekoppeld herenhuis, gebouwd in de stadsuitleg van Nijmegen in een door de Neo-Renaissance beïnvloede bouwstijl die typerend is voor een gedeelte van de bebouwing aan de Singels in Nijmegen. De combinatie van de overeenkomende architectuur en de sterk van elkaar verschillende ruimtelijke indelingen van beide panden, maken het geheel tot een markant ensemble, waarvan de beeldbepalende waarde door de hoekligging wordt versterkt.
- Van architectuurhistorische waarde vanwege het nog nagenoeg geheel oorspronkelijke interieur van het pand Kronenburgersingel 209.
- Van stedenbouwkundige waarde als onderdeel van het vanuit rijkswege beschermde deel van de binnenstad van Nijmegen, vanwege de markante hoekligging en vanwege de situering van het pand aan de rand van het Kronenburgerpark, alwaar het in combinatie met de aanwezige groenaanleg en het hekwerk een schilderachtig

geheel vormt.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen in de nieuw aangelegde straten rond de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis